

Významné změny v doručování písemností soudním exekutorem

JUDr. Jitka Wolfová

Fakulta právnická, Západočeská universita v Plzni, Katedra občanského práva
soudní exekutor

Abstrakt: Příspěvek se věnuje zásadním změnám při doručování písemností v exekučním řízení. Tyto změny byly provedeny posledními dvěma novelami exekučního řádu, a to zákonem č. 286/2021 Sb. a zákonem č. 214/2022 Sb. S účinností od 1. 1. 2022 byla zavedena do exekučního řádu zcela nová ustanovení § 56a a § 56b, která obsahují speciální úpravu doručování písemností soudním exekutorem pro fyzické osoby, které mají trvalý pobyt na ohlašovně nebo na jiné adrese, na které však nedochází k přebírání těchto zásilek. V těchto případech soudní exekutor uloží písemnosti u sebe a vyvěsí pro adresáta výzvu na centrální úřední desce, kterou zavedla Exekutorská komora ČR. Tento způsob doručování významně zjednoduší a zefektivní doručování písemností u účastníků, kteří dlouhodobě nepřebírají na adrese pro doručování písemností či mají zřízenou adresu pro doručování na ohlašovně.

Abstract: The contribution is devoted to a fundamental change in the delivery of documents in enforcement proceedings. These changes were made by the last two amendments to the Enforcement Code, namely Act No. 286/2021 Coll. and Act No. 214/2022 Coll. With effect from 1 January 2022, completely new provisions § 56a and § 56b were introduced into the Enforcement Code, which contain a special arrangement for the delivery of documents by the court bailiff for natural persons who have permanent residence at the reporting office or at another address, but at which there is no receiving these shipments. In these cases, the bailiff keeps the documents with him and posts a notice for the addressee on the central official board, which was introduced by the Chamber of Executors. This method of delivery will significantly simplify and make the delivery of written documents more efficient for participants who do not receive documents for a long time at the address for delivery of documents or have an address set up for delivery at the reporting office.

Klíčová slova: soudní exekutor, exekuční řízení, doručování písemností, doručování na ohlašovnu, doručování na zvláštních případech

Key words: bailiff, enforcement proceedings, delivery of documents by the land in delivery of documents in enforcement proceedings, delivery to the reporting office, delivery in special cases

Úvod

Doručování patří mezi procesní úkony, které dlouhodobě přinášejí řadu úskalí na poli zachování práva účastníků. Zákonodárci se snaží již řadu let o to, aby doručování bylo efektivní, tzn. rychlé, levné a prokazatelné, a aby se přitom nezkracovala práva účastníků na řádném doručování písemností, které jsou jim adresované¹. Komplexní novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a další související zákony (dále jen o. s. ř.), s účinností od 1. 7. 2009 zavedla nové principy při doručování písemností, které jsou pro adresáta přís-

nější. Zákonodárce touto novelou doručování pokračuje ve zřetelném trendu posledních let, jímž je posilování odpovědnosti účastníka za výsledek řízení, tedy za řádné doručování.

Přesto aktuální praxe v oblasti doručování exekučních písemností zejména povinným osobám stále častěji naráží na problém s jejich faktickým doručováním. Povinné osoby často nemají aktivní zájem na přebírání písemností, nezdržují se na adrese trvalého pobytu či si zřizují adresu trvalého pobytu na ohlašovnách. Velké procento povinných má trvalý pobyt na ohlašovnách a další velké procento povinných² se nezdržuje na adrese trvalého pobytu. Datové schránky využívají povinné osoby v zanedbatelné míře.

Doručování písemností u těchto osob probíhá tzv. právní fikcí, kdy se sice formálně písemnosti doručily adresátovi, ale ten se s nimi fakticky nemohl seznámit, neboť k fyzickému doručení nedošlo. Proces doručování písemností skrze právní fikci nebrání soudnímu exekutorovi (dále jen exekutorovi) v dalším postupu v exekučním řízení. Samozřejmě si zejména exekutoři dlouhodobě kla-

¹ Platná právní úprava vychází oproti úpravě předešlé ze zásady, že pro posouzení účinků doručení je zásadně nevýznamné, kde se adresát v době doručování zdržuje. Princip odpovědnosti každého adresáta za ochranu vlastních zájmů a existenci adresy pro doručování, na němž je současná právní úprava založena, znamená, že účastník řízení je povinen vytvořit si předpoklady pro to, aby byl schopen přijímat písemnosti na adrese pro doručování bez ohledu na to, zda se na ní skutečně zdržuje (Rozsudek Vrchního soudu Cmo 282/2012).

² V mém exekutorském úřadě se jedná o více než 30 % povinných, kteří se nezdržují v místě trvalého pobytu.

dou otázku racionality a funkčnosti doručování písemností povinným osobám na ohlašovnách, kdy je předem z obsahu exekučního spisu známo, že tato osoba si písemnost nepřevzme, nemá o její doručování zájem a nemá ani zájem se s touto písemností seznámit.

Hlavní obsahovou náplní tohoto příspěvku je podání informací o aktuálních legislativních změnách v doručování písemností v exekučním řízení. V první části předkládám obecný výklad k problematice doručování v exekučním řízení. V dalších třech částech se již zaměřím přímo na aktuální legislativní změny v doručování v exekučním právu, a to doručování na ohlašovnu dle § 56a zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů (dále jen ex. řád), dále doručování ve zvláštních případech dle § 56b ex. řádu a konečně i centrální úřední desce dle § 125a ex. řádu.

Ohledně využívání odborných zdrojů musím konstatovat, že se potýkám s jejich nedostatkem. Hlavní příčinou je ta skutečnost, že se v příspěvku věnuji především aktuální právní úpravě, která začala být účinná v roce 2022. Problematiku, která je obsahovou náplní příspěvku, jsem konzultovala s odborníky na exekuční právo a též jsem využívala aktuální odborné články, které se nové právní úpravě exekučního práva věnují.

Obecná východiska při doručování písemností v exekučním řízení

Doručování písemností v exekučním řízení je upraveno v § 56 ex. řádu, ve kterém se podává, že písemnosti v exekučním řízení doručuje exekutor buď osobně, nebo prostřednictvím svého zaměstnance nebo prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky³ anebo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebo jiné osoby, která provádí přepravu zásilek.

Struktura tohoto ustanovení je postavena na vzájemném vztahu obecné a speciální normy tzv. *lex specialis derogat generali*. Pohledem speciální normy upravuje ustanovení ve svém souhrnu odlišnosti při doručování písemností v exekučním řízení.

Výčet doručujících orgánů či osob je v tomto ustanovení omezen oproti výčtu doručujících orgánů v občanském soudním řádu. V exekučním řízení není možné aplikovat § 48 o. s. ř., neboť komentované ustanovení má charakter ustanovení speciálního ve vztahu k § 48 o. s. ř., které obsahuje podstatně širší výčet doručujících osob v rámci civilního řízení, proto není přípustné, aby například exekutor využil k doručování písemností v exekučním řízení orgány justiční stráže, soudní doručovatele, Vězeňskou službu ČR a další.

Toto ustanovení vylučuje též postupovat při doručování dle § 50e o. s. ř. Není tedy možné, aby exekutor pověřil účastníka exekučního řízení nebo jeho zástupce k doručování písemností jinému adresátovi v rámci exekučního řízení.

Zmiňované ustanovení **taxativně** vymezuje okruh doručujících orgánů, které jsou ex. řádem zmocněné k doručování písemností v exekučním řízení. **Písemnosti** v exekučním řízení **doručuje**:

- osobně exekutor nebo prostřednictvím svých zaměstnanců,
- prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů,
- prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebo jiných osob, které provádějí přepravu zásilek (zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách).

V exekučním řízení platí zásada, že písemnosti v tomto řízení doručuje zásadně exekutor, který nese za řádné doručování odpovědnost. Tato doručovací zásada úzce souvisí i s další zásadou exekučního řízení, že jediné a pouze exekutor odpovídá za způsoby provedení exekuce, exekuci provádí jen způsoby uvedenými v zákoně a v zákoně stanoveném pořadí způsobů provádění exekuce⁴. Exekutor má zákonnou povinnost postupovat v exekuci rychle a účelně a dbát přitom ochrany práv účastníků i třetích osob dotčených jeho postupem⁵. Z těchto klíčových exekučních zásad zcela jednoznačně vyplývá, že je to osoba exekutora, která musí určovat taktiku a efektivitu exekučního řízení i při doručování. Pouze exekutor může správně načasovat, kdy a která písemnost bude povinnému doručována (samozřejmě vyjma písemností, které se musí doručit v zákonných lhůtách jako například dle § 44 odst. 1 ex. řádu). Exekutor musí mít i následnou kontrolu, zda písemnosti byly řádně a včas doručeny.

Doručování písemností v exekučním řízení, a to zejména povinným osobám, je často problematické, časově i finančně nákladné s ohledem na nutnost zjišťování aktuálních doručovacích adres povinných. Soudy jsou od této obtížné činnosti zcela osvobozené.

Pokud výjimečně k doručování soud přistoupí, mělo by se jednat jen o ojedinělé případy, kdy soud vedený zejména zásadou hospodárnosti sám doručí například při jednání tzv. krátkou cestou. V každém případě musí exekutora o tomto doručení informovat například tím způsobem, že exekutorovi zašle oznámení o doručení konkrétní písemnosti. Doručování soudem ex. řád neumožňuje, nicméně se ojediněle v praxi ještě vyskytuje. Soudy by vždy měly dbát, aby tímto postupem neohrozily či nezmařily účel exekučního řízení.

Exekuční řád neobsahuje úpravu jednotlivých způsobů doručování v exekučním řízení. Exekutor proto musí postupovat dle obecné normy, kterou je občanský soudní řád, na který odkazuje **§ 10 vyhlášky č. 418/2001 Sb.**, o postupech při výkonu exekuční a další činnosti.

Exekutor při doručování postupuje podle občanského soudního řádu a vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy. Provádí-li doručení exekutor, má přitom stejná práva a povinnosti, jaké tyto právní předpisy přiznávají a ukládají soudu nebo soudnímu doručovateli. Stejně pravidlo platí, provádí-li se doručování

³ Zákon č. 300/2008, Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

⁴ Srov. § 58 ex. řádu.

⁵ Srov. § 57 ex. řádu.

prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebo jiné osoby, která provádí přepravu zásilek. Ustanovení § 48 odst. 4 o. s. ř. platí i pro písemnosti exekutora obdobně.

Použije-li exekutor k doručení písemnosti provozovatele poštovních služeb nebo jiné osoby, která provádí přepravu zásilek, odpovídá za doručení stejně, jako kdyby je provedl sám (osobně nebo prostřednictvím svého zaměstnance).

Exekutor v rámci exekučního řízení může doručovat nejen písemnosti (zejména rozhodnutí), které sám vyhotoví, ale i rozhodnutí soudu, popřípadě písemnosti, které do spisu doručí účastník (například návrh, vyjádření atd.).

V **intencích § 45 a násl. o. s. ř. je exekutor povinen postupovat při doručování podle této**

posloupnosti:

1. Exekutor se má nejprve pokusit doručit písemnost **tzv. krátkou cestou při úkonu**, který realizuje on sám nebo jeho zaměstnanec. Je nutné mít vždy od adresáta písemně potvrzené přijetí písemnosti. Tímto způsobem dochází k doručování písemností například při vyklizení nemovitosti, při soupisu movitých věcí, pokud se adresát dostaví k jednání k exekutorovi nebo při jiných příležitostech.
2. Není-li písemnost doručena tzv. krátkou cestou, musí exekutor prověřit, zda je možné doručit písemnosti prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky adresáta dle § 45 odst. 2 a § 47 odst. 1 o. s. ř. Pokud má adresát aktivovanou datovou schránku, postupuje exekutor při doručování do této schránky v souladu se **zákonem č. 300/2008 Sb.**, o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

V rámci elektronizace justice uvedená souhrnná novela zavedla tento nový způsob doručení. Nová úprava ukládá exekutorovi doručovat prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky subjektům, které o to požádají nebo kterým je povinné podle § 31 ve spojení s § 4, § 5 a § 6 zákona č. 300/2008 Sb. schránka zřízena⁶.

Pokud exekutor zjistí, že adresát nemá aktivovanou datovou schránku, ověří, zda adresát žádal o doručování na elektronickou adresu se zaručeným **certifikátem dle zákona č. 227/2000 Sb.**, o elektronickém podpisu, či **zda adresát požádal o doručení na jinou adresu**. Pokud nikoliv, je nutné zjistit, zda není známa jiná adresa než doručovací podle § 46b o. s. ř.

Není-li možné doručit písemnost tzv. krátkou cestou do datové schránky či na elektronickou či jinou adresu, doručuje exekutor prostřednictvím doručujících orgánů **na adresu pro doručování dle § 46b o. s. ř.**

Při doručování písemností je žádoucí, aby exekutor zachovával při této činnosti tzv. materiální přístup než přístup ryze formalistický. Účastník řízení má právo být seznámen s písemnostmi, které se týkají exekučního řízení. Při doručování písemností je podstatné, aby se adresát mohl řádně seznámit s těmito písemnostmi a aby mu tak bylo zachováno jeho právo na spravedlivý proces. V pra-

xi mohou nastat situace, kdy při doručování písemnosti není dodržena zákonná posloupnost způsobů doručování, přesto došlo k doručení písemnosti nezpochybnitelným způsobem, a je tedy zásadní, že adresát se mohl seznámit s písemností, i když exekutor nebo jiný doručující orgán nepostupoval striktně v souladu s pravidly pro doručování. Adresát například osobně převezme písemnost od doručujícího orgánu, přestože má aktivovanou datovou schránku. Toto pochybení doručujícího orgánu nemá vliv na platnost doručování ani na průběh řízení. V těchto intencích rozhodl například **Nejvyšší správní soud ČR ve svém rozsudku ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 AS 90/2010-95**, ve kterém řešil otázku, zda je doručeno řádně v situaci, kdy měl adresát aktivovanou datovou schránku a správní orgán mu nesprávně doručil prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (nikoliv fiktivně). Soud dospěl k závěru, pakliže správní orgány nerespektovaly zákonem stanovená pravidla pro doručování a doručovaly svá rozhodnutí adresátovi prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, ačkoliv měl zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku, je významnou skutečností, zda byla adresátovi písemnost doručena jiným nezpochybnitelným způsobem prostřednictvím provozovatele poštovních služeb a zda se s jejím obsahem seznámil. Pokud ano, došlo k naplnění materiální funkce doručení, a pochybení nemůže mít vliv na účinnost doručení.

V současné době doručuje exekutor písemnosti prostřednictvím veřejné datové sítě dvojím zaručeným (kvalifikovaným) způsobem. Jednak z datové schránky exekutora do datové schránky adresáta postupem podle zákona č. 300/2008 Sb., a dále e-mailem na sdělenou elektronickou adresu podepsanou zaručeným elektronickým podpisem, založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném kvalifikovaným poskytovatelem certifikačních služeb dle zákona o elektronickém podpisu (též se označuje jako uznávaný elektronický podpis nebo jako podpis dle nařízení Evropské unie č. 910/2014 o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním trhu, známé pod zkratkou eIDAS).

Při doručování písemnosti z datové schránky exekutora do jiné datové schránky není potřebná součinnost účastníka k tomu, aby písemnost byla doručena, pokud má datovou schránku aktivovanou. Tímto způsobem lze písemnosti doručit i náhradně, pomocí fikce, i když se účastník do schránky nepřihlásí. Odlišná situace je při postupu dle zákona o elektronickém podpisu, kdy musí nejprve účastník o doručení požádat, a navíc je nezbytné, aby přijetí písemnosti potvrdil e-mailovou zprávou s uznávaným elektronických podpisem.

Nelze-li doručit písemnost při jednání či procesním úkonu exekutora ani do datové schránky, měl se exekutor pokusit vyžádat od adresáta (od účastníka, jeho zástupce, znalců atd.) souhlas s doručením na elektronickou adresu, neboť zákon nyní jednoznačně preferuje jiný než tradiční (listinný) způsob doručení. Tento souhlas lze získat jednoduchým dotazem, který se připojí k první písemnosti adresátovi doručované neelektronickou cestou. Exekutor by měl při zjišťování elektronické adresy postupovat ak-

⁶ Průběžně aktualizovaný seznam datových schránek lze najít na seznam.gov.cz/ovm/welcome.do

tivně, na rozdíl od zjišťování jiné adresy dle § 46a odst. 2 o. s. ř. adresy, myšleno jiné než doručovací adresy dle § 46b o. s. ř., neboť oznámení této jiné adresy je především v zájmu samotného účastníka, který by si měl zabezpečit komfortní přijímání doručovaných písemností.

Doručování písemností povinným osobám v exekučním řízení je ve většině případů prováděno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Zákonodárce v ustanovení § 48 odst. 4 o. s. ř. reaguje na potřeby elektronizace justice (e-justice), a tak umožňuje využívání tzv. hybridní pošty. Jde o komplexní řešení České pošty pro hromadné doručování podavatele. Exekutor dle tohoto ustanovení předává písemnosti ke zpracování v elektronické podobě a PostServis je tiskne a vkládá do obálek, transformuje je z elektronické podoby do podoby fyzické. Takto vyrobené zásilky okamžitě předává k doručení. Exekutor již nemusí písemnosti tisknout a předávat je provozovateli poštovních služeb, ale odešle mu je elektronicky, ten je převede do listinné podoby a doručí adresátovi. Jednoduše řečeno, jde o přeměnu zásilek z elektronické podoby do fyzické podoby a naopak, prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

Na provozovatele tímto způsobem přechází část činnosti, kterou dosud vykonával exekutor (soud), proto jsou tyto činnosti upraveny podrobněji v **jednacím řádu pro okresní a krajské soudy**.

Soudní exekutor v rámci doručování písemností v exekučním řízení může též doručovat i mimo území České republiky, a to za předpokladu, že adresát nemá adresu pro doručování v České republice. Doručováním písemností do ciziny realizuje exekutor výkon soudní pravomoci, která na něj byla v rámci exekuční činnosti delegována zákonodárcem. Jedná se o projev výkonu státní moci, při kterém exekutor jako vykonavatel státní suverenity v rámci doručování exekučních písemností mimo naše území zasahuje určitým zákonem vymezeným způsobem do svrchovanosti jiného státu.

Obecně lze konstatovat, že při doručování do ciziny platí tato **dvě základní pravidla**:

1. Exekutor doručuje **do členských zemí Evropské unie** podle odpovídajícího **komunitárního práva Evropské unie**. Právní předpisy Evropské unie jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti a extranetu justice.
2. Exekutor doručuje též **do zemí, které nejsou členy Evropské unie**. Zde **doručování** probíhá odlišně. Pokud ČR má s touto zemí **uzavřenou mezinárodní smlouvu** (dvoustrannou nebo mnohostrannou o právní pomoci), **postupuje** se podle ujednání o doručování **dle této smlouvy**. Pokud se jedná o **doručování do zemí, se kterými nemá ČR uzavřenou žádnou smlouvu**, je nutno postupovat podle obecné úpravy obsažené v **§ 2 a § 102 a násl. zákona o mezinárodním právu soukromém**. Při tomto způsobu doručování je nezbytné **využít diplomatického styku s orgány cizí země**. Tento způsob doručování je z hlediska řádné-

ho doručení písemností často velmi časově náročný a problematický.

Postup při doručování písemností do členských zemí EU i **do nečlenských zemí EU** byl podrobně upřesněn v **instrukci Ministerstva spravedlnosti č. 8/2010** ze dne 11. 6. 2010, č. j. 59/2013-MOC-J, která detailně upravovala postup justičních orgánů ve styku s cizinou ve věcech občanskoprávních a obchodněprávních. Tato směrnice **byla nahrazena instrukcí Ministerstva spravedlnosti č. 7/2018** ze dne 19. 4. 2018, č. j. 9/2018-MOC-J (viz § 69 této instrukce), která stejně jako původní instrukce upravuje postup justičních orgánů ve styku s cizinou ve věcech občanskoprávních a obchodněprávních.⁹

Změny v doručování písemností soudním exekutorem

Novela exekučního řádu provedená zákonem č. 286/2021 Sb. s účinností od 1. 1. 2022 zavedla do exekučního řádu zcela nová ustanovení § 56a a § 56b, která obsahují **speciální úpravu doručování písemností exekutorem pro fyzické osoby, které mají trvalý pobyt na ohlašovně nebo na jiné adrese, na které však nedochází k přebírání těchto zásilek**.

Tato nová ustanovení byla původně účinná **pouze pro exekuční řízení**, která byla zahájena **po 1. 1. 2022**.

Litera zákona nejprve nezavedla podle citované novely u těchto nových ustanovení tzv. zpětnou retroaktivitu, která by byla efektivním přínosem ke zjednodušení doručování pro všechna exekuční řízení, která nebyla dosud ukončena.

Podle čl. IV bodu 1 přechodných ustanovení k novele zákona č. 286/2021 Sb. platilo, že není-li dále stanoveno jinak, dokončí se exekuční řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podle zákona č. 120/2001 Sb. ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a občanského soudního řádu ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Ustanovení, která se v exekučních řízeních zahájených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona použijí ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou vyjmenována zejména v čl. IV bod 7 přechodných ustanovení. Nově zavedená ustanovení § 56 a i § 56b ex. řádu zde bohužel absentovala.

Proto platily vedle sebe dva postupy při doručování písemností prostřednictvím soudního exekutora na ohlašovnu. V řízeních, která byla zahájena do 31. 12. 2021, neplatila nová ustanovení a bylo nutné v těchto řízeních

⁷ § 21b odst. 4 vyhlášky č. 37/1992 Sb.

⁸ Zákon č. 91/2012Sb., o mezinárodním právu soukromém.

⁹ Od 1. 7. 2022 platí přímo účinné nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2020/1784 ze dne 25. 11. 2020 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech, které významně změnilo pravidla doručování do ciziny. Nově se v Evropské unii v justici doručuje jen skrze doručné a doručující orgány. Těmi jsou v ČR jen soudy, takže cokoliv potřebujeme poslat do ciziny, musíme nyní požádat o doručení soud.

doručovat jako dosud dle § 56 ex. řádu a příslušných ustanovení občanského soudního řádu.

Pro řízení, která byla zahájena po 1. 1. 2022, bylo povinné postupovat dle těchto nových ustanovení, která platí pro doručování na ohlašovnu a jsou pro soudního exekutora závazná.

Jeich vztah k obecné úpravě, která platila pro řízení zahájená do 31. 12. 2021, je vztahem *lex specialis* k *lex generalis* k úpravě doručování dle občanského soudního řádu.

Zákonodárce krátce po přijetí výše uvedené novely exekučního řádu přijal další novelu exekučního řádu zákonem pod č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů, kterou **rozšířil s účinností od 1. 9. 2022** další právní materii exekučního práva i v oblasti doručování podle § 56a, § 56b a § 125a ex. řádu. Dle § 10 odst. 2 této novely se **v exekučních řízeních zahájených přede dnem 1. 1. 2022 na doručování písemností**, u níž nebylo započato doručování přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, **použije § 56a, § 56b a § 125a zákona č. 120/2001 Sb. ve znění zákona č. 286/2021 Sb.**

Nová právní úprava podle § 56a, § 56b a § 125a ex. řádu bude tedy dopadat i na řízení zahájená **před 1. 1. 2022**, a to na písemnosti, které bude exekutor doručovat od účinnosti citovaných novel, tedy od 1. 9. 2022.

Nová ustanovení **§ 56a a § 56b ex. řádu** zavedla povinnost soudního exekutora v případě doručování písemností fyzické osobě, která má trvalý pobyt na ohlašovně nebo na jiné adrese, která je adresou pro doručování, ale na které nedochází stran adresáta k přebírání písemností, tyto zásilky za zákonem stanovených podmínek ukládat bez předchozího pokusu o doručení a vyvěsit o tom oznámení na centrální úřední desce. Novela za tímto účelem zavedla povinnost pro Exekutorskou komoru ČR vést centrální úřední desku podle § 125a ex. řádu.

Doručování písemností na ohlašovnu

Podle nově zavedeného ustanovení **§ 56a ex. řádu**, doručuje-li exekutor fyzické osobě písemnost prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebo jiné osoby, která provádí přepravu zásilek, a je-li adresou pro doručování prostřednictvím doručujícího orgánu účastníka řízení nebo jeho zástupce místo trvalého pobytu, které se nachází v sídle ohlašovny¹⁰, namísto předání písemnosti k doručení provozovateli poštovních služeb, nebo jiné osoby, která provádí přepravu zásilek, uloží doručovanou písemnost exekutor u sebe a zveřejní na centrální úřední desce (§ 125a ex. řádu) výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl nebo požádal o její doslání na jinou adresu.

Tato nová úprava se vztahuje **pouze na písemnosti, které doručuje exekutor**. Písemnosti doručované v exekučním řízení soudem se budou i nadále doručovat dle úpravy v občanském soudním řádu.

Doručování písemností na ohlašovnu je možné pouze za splnění těchto **dvou kumulativních podmínek**. Musí

se jednat jen o písemnosti, které exekutor doručuje v exekučním řízení účastníkovi řízení, který je **fyzickou osobou (popřípadě jejím zástupci) a který má doručovací adresu** (§ 46b o. s. ř.) trvalého pobytu v **sídle ohlašovny**.

Není možné tímto způsobem postupovat, pokud je **adresát právnickou osobou**. Další podmínkou je ta skutečnost, že **exekutor by doručoval tyto písemnosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb** nebo jiné **osoby, která provádí přepravu zásilek**. Za splnění těchto zákonných podmínek je **exekutor povinen** postupovat tak, že **u sebe uloží doručovanou písemnost a zveřejní na centrální úřední desce** (§ 125a ex. řádu.) **výzvu**, aby si adresát písemnost vyzvedl nebo požádal o její doslání na jinou adresu.

Pokud jsou splněné výše uvedené dvě obligatorní podmínky, není pro aplikaci tohoto ustanovení nutné mít v daném exekučním řízení tzv. „průkaz nedoručitelnosti“ předchozích písemností, a to ani v nových řízeních zahájených od 1. 1. 2022 a ani v řízeních starších. Zákonodárce nestanovil povinnost exekutorovi, aby se po 1. 9. 2022 pokusil zásilku doručit povinnému v sídle ohlašovny, aby se mu vrátila tzv. nedoručěnka. Povinný či oprávněný, který má aktuálně doručovací adresu v sídle ohlašovny a na kterou mu nebyly úvodní písemnosti dle § 44 odst. 1 ex. řádu doručeny, splňují podmínky pro aplikaci doručování podle komentovaného ustanovení. U adresáta, který má doručovací adresu v sídle ohlašovny, se presumuje tzv. nedoručitelnost písemností a pouze, je-li tato presumpce vyloučena „průkazným faktickým doručením“, což znamená podpisem adresáta na doručence, pak se tímto postupem skrze centrální úřední desku nedoručuje.

Ustanovení § 56a odst. 2 ex. řádu stanoví obligatorní **obsahové náležitosti výzvy** adresátovi k vyzvednutí písemnosti či požádání o doslání na jinou adresu, kterou je soudní exekutor povinen zveřejnit na centrální úřední desce dle § 125a ex. řádu. **Výzva** musí obsahovat:

- označení soudního exekutora, který písemnost doručuje,
- označení doručované písemnosti,
- číslo jednacích doručované písemnosti,
- informaci o tom, zda jde o písemnost doručovanou do vlastních rukou či nikoliv,
- jméno, příjmení a datum narození adresáta,
- adresu trvalého pobytu adresáta včetně označení ohlašovny, v níž se trvalý pobyt adresáta nachází,
- místo uložení písemnosti a konkrétní den, do kterého si adresát může písemnost vyzvednout nebo požádat o doslání na jinou adresu,
- poučení o následcích nevyzvednutí písemnosti či nepodání žádosti o doslání na jinou adresu,
- informaci o možnosti zřízení datové schránky (dle zákona č. 300/2008 Sb.).

Soudní exekutor postupuje nově dle litery zákona v exekučním řízení tak, že účastníkovi řízení, který je fyzickou osobou (popřípadě jejím zástupci) a má adresu trvalého pobytu v sídle ohlašovny, **namísto** toho, že by doručoval tyto písemnosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebo jiné osoby, která provádí přepravu zásilek, uloží doručované písemnosti u sebe a zveřejní

¹⁰ § 10 a 10a zákona č. 133/200 Sb., o evidenci obyvatel.

na centrální úřední desce (§ 125a ex. řádu) výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl nebo požádal o její doslání na jinou adresu. Takto nově stanovený postup při doručování není stanoven jako náhradní možný, ale pokud jsou splněny zákonné podmínky tohoto postupu při doručování, **musí exekutor tímto způsobem postupovat**. Nelze v těchto případech použít subsidiárně příslušná ustanovení občanského soudního řádu o doručování, neboť se jedná se o speciální úpravu, která má přednost před úpravou obecnou (*lex specialis derogat legi generali*).

Pokud shodou okolností je adresa ohlašovny shodná s adresou skutečného pobytu povinného, tak se nejedná o splnění podmínky, že má povinný adresu trvalého pobytu v sídle ohlašovny a podle § 56a ex. řádu mu není možné nikdy tímto způsobem doručovat. V praxi se může jednat převážně o situace, které mohou nastat v menších obcích, kde v areálu obecního úřadu jsou také sociální byty, pečovatelský dům nebo provozovny obchodů a služeb. V daném případě by bylo podle striktně gramatického (jazykového) výkladu tohoto ustanovení doručení i v těchto případech možné, ale bylo by dle mého názoru toto ustanovení neúčinné, neboť by bylo doručováno v rozporu se smyslem a účelem této nové úpravy.

Jestliže si adresát nevyzvedne **písemnost ve lhůtě 10 dnů** ode dne zveřejnění výzvy podle § 56a odst. 3 ex. řádu nebo nedoručil-li exekutorovi adresát písemnosti ve stejné lhůtě žádost o zaslání písemnosti na jinou adresu, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenu, i za předpokladu, že se adresát o uložení nedozvěděl. Adresa, kterou adresát uvedl ve shora uvedené žádosti, se považuje za adresu pro doručování pro dané řízení podle § 46a odst. 2 o. s. ř.

Pobyt povinného během exekuce má ve většině exekučních řízení určitou dynamiku, z čehož vycházel i zákonodárce při tvorbě obsahu tohoto nového ustanovení a výslovně neukládá ani v řízených nových, zahájených od 1. 1. 2022, exekutorovi při změně adresy účastníka řízení na adresu ohlašovny učinit pokus o doručení dle obecné úpravy pro doručování. Zákon nezavádí ani povinnost, aby exekutor činil pokus o doručení písemnosti na adresu v ohlašovně i v tzv. starých řízeních (v řízeních, která byla zahájena před 1. 1. 2022). Doručení písemnosti adresátovi postupem dle nového ustanovení § 56a ex. řádu nastává těmito způsoby. Adresát si vyzvedne doručovanou písemnost v úložní době u exekutora. Jejím osobním převzetím nastávají účinky doručení. Dále k doručení písemnosti dojde posledním dnem úložné desetidenní doby, která počíná běžet ode dne zveřejnění výzvy na centrální úřední desce. Konečně doručení písemnosti nastává i tak, že je písemnost doslaná na adresu sdělenou adresátem na základě výzvy dle § 56a odst. 1. ex. řádu. Tato žádost adresáta o doslání na jinou adresu musí být exekutorovi doručena do deseti dnů od zveřejnění výzvy na centrální úřední desce. V tomto případě nestačí, že žádost o doslání písemnosti na jinou adresu adresát v této lhůtě exekutorovi odešle, musí být v této zákonné lhůtě opravdu exekutorovi doručena. Pokud soudní exekutor doručuje na adresátem sdělenou novou adresu, hledí se na tuto adresu jako na adresu sdělenou účastníkem řízení

pro doručování v tomto řízení a exekutor na ni bude doručovat i v dalších případech i za situace, kdy se zde adresát nezdržuje, nemá zde schránku a nelze ani na této adrese zanechat výzvu. Předmětná zásilka bude doručena fikcí dle § 49 odst. 2 věty druhé a § 49 odst. 4 věty třetí, § 50 odst. 2 o. s. ř. Pokud při dalším doručování písemností na takto sdělenou adresu adresátem nebyly písemnosti úspěšně adresátovi doručeny a nastanou zákonné podmínky k postupu při doručování ve zvláštních případech podle § 56b ex. řádu, exekutor musí doručovat tímto způsobem (viz § 56b ex. řádu).

Zjednodušený postup při doručení písemnosti adresátovi, který má trvalý pobyt na ohlašovně, nesmí soudní exekutor aplikovat v zákonně vymezených případech zásilek. Nutno zdůraznit, že **tyto zákonné výjimky se vždy vztahují k aktuální adrese trvalého pobytu povinného**, a nikoliv k jakékoliv adrese, kterou povinný v průběhu exekučního řízení kdy měl. Zákonné výjimky z možnosti doručování dle § 56a odst. 4 ex. řádu jsou následující. Předně se jedná o **doručování písemností podle § 44 odst. 1 věty druhé ex. řádu povinnému či manželovi povinného**. Zákonodárce preferuje, aby prvotní písemnost v daném exekučním řízení povinnému, popřípadě manželovi povinného, byla vždy doručovaná standardně poštou. Jedná se o vyrozumění, popřípadě o první exekuční příkazy, kopii ex. titulu, ex. návrhu a výzvu podle § 46 odst. 6 ex. řádu. Zákon dále neumožňuje postup podle § 56a odst. 1 až 3 ex. řádu pro doručování vyrozumění o zahájení exekuce oprávněnému podle § 44 odst. 1 věty první ex. řádu. Tento postup se neuplatní ani v případech, kdy si oprávněný, **povinný či manžel povinného v úložné době písemnosti podle písm. a) nebo b) vyzvedl**.

Soudní exekutor musí **vždy zkoumat podmínky tohoto postupu doručování dle obsahu spisu v okamžiku odesílání písemnosti**. Pokud by následující písemnost zasláná opět poštou na sídlo ohlašovny nebyla adresátem vyzvednuta, exekutor bude doručovat dle § 56a odst. 1 ex. řádu, tedy tak, že písemnost u sebe uloží a zveřejní výzvu na centrální úřední desce. Nelze jakýmkoliv vědeckými metodami smysluplně vykládat § 56a odst. 4 písm. c) ex. řádu tak, že pokud se podařilo povinnému v průběhu daného exekučního řízení historicky doručit úvodní písemnosti na jakoukoliv adresu jeho předchozího pobytu, je doručování podle § 56a ex. řádu navždy vyloučeno. Tento výklad by byl zcela proti smyslu a účelu přijaté úpravy.

Pokud nemá exekutor v exekučním spise doklad od povinného či manžela povinného, že převzal na adrese ohlašovny úvodní písemnosti, doručuje exekutor dle § 56a odst. 1 ex. řádu, tzn., že písemnost uloží u sebe a zveřejní ji na centrální úřední desce. Na tomto postupu při doručení nemění nic ani ta skutečnost, že se může později vrátit z úvodní zásilky podepsaná doručenka. Následná změna podmínek bude mít dopad až na další, později odesílané písemnosti.

Dále není přípustné postupovat podle § 56a odst. 1 až 3 ex. řádu pro doručování písemností, u kterých je vyloučeno doručování podle § 49 odst. 4 o. s. ř., pokud si adresát nevyzvedne písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost

posledním dnem této lhůty za doručenu, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu. Z ustanovení § 49 odst. 5 o. s. ř. se podává, že u **písemností, u nichž to stanoví zákon nebo u nichž to nařídil předseda senátu, je vyloučeno doručení podle odst. 4.** Doručující orgán v takovém případě vrátí písemnost odesílajícímu soudu po marném uplynutí lhůty 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí.

Další výluka pro zjednodušení doručování na ohlašovnu platí i **pro doručování exekučního příkazu dlužníkovi povinného.** Postup podle § 56a ex. řádu se též nepoužije v případě, kdy exekutor dle § 94 odst. 4 ex. řádu doručuje exekuční spis k nahlížení oprávněné osobě do vlastních rukou. Vylučuje se vhození této zásilky se spisem do schránky. Ani v případě vrácení této zásilky zpět exekutorovi není možné vyvěsit sdělení na úřední desce exekutora ani na centrální úřední desce.

V průběhu exekučního řízení mohou nastat změny v doručovací adrese adresáta, na které musí exekutor při doručování písemností reagovat. V opačném případě by se mohl adresát dovolávat neúčinnosti doručení dle § 50d o. s. ř. Jedná se například o případy, kdy si adresát nově zřídí datovou schránku, exekutor musí od jejího zřízení adresátovi na její adresu doručovat písemnosti. Stejně tak, když adresát písemně oznámí exekutorovi adresu pro doručování či si změni trvalý pobyt. V těchto případech je povinností exekutora doručovat zásilky adresátovi na tyto nové adresy standardním způsobem. Dále pokud se adresát nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, v zabezpečovací detenci nebo vykonává ústavní nebo ochrannou výchovu, exekutor, doručuje adresátovi písemnosti na adresu těchto zařízení za předpokladu, že má tuto informaci najisto zjištěnou v exekučním spise.

Nutno konstatovat, že text nově zavedeného způsobu doručování na ohlašovnu nepatří mezi legislativně vytříbenou úpravu, která bohužel může v budoucnosti přinášet řadu výkladových úskalí. V těchto případech je nutno mít vždy na zřeteli smysl a účel této úpravy, kterým bezesporu je vedle zefektivnění doručování i zvýšení odpovědnosti adresáta za převzetí písemností, které jsou mu v rámci exekučního řízení doručovány, a též zlepšení možnosti se s těmito písemnostmi stran účastníků řízení seznámit. Proto se účastníkovi řízení, který má adresu trvalého pobytu v sídle ohlašovny, vždy bude doručovat postupem dle tohoto ustanovení, kdy se písemnosti uloží u exekutora a zveřejní se výzva na centrální úřední desce k vyzvednutí nebo požádání o jejich doslání na jinou adresu, vyjma případů uvedených v § 56a odst. 4 ex. řádu. Zejména u zasilání úvodní písemnosti (§ 44 odst. 1 ex. řádu) můžeme označit, že se bude jednat o jakýsi test doručení. Pokud adresát tyto úvodní písemnosti převzal, bude mu exekutor doručovat další písemnosti standardně prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Pokud úvodní písemnosti (bude nastávat zejména u starších řízení) nebyly adresátovi nikdy

doručovány na sídlo ohlašovny, exekutor bude postupovat i přesto podle postupu dle § 56a odst. 1 ex. řádu za předpokladu, že má adresát v době doručování dané písemnosti místo trvalého pobytu na ohlašovně. Zákon nestanovuje exekutorovi povinnost tzv. testu doručení na ohlašovnu, jako je tomu u § 56b ex. řádu. Exekutor musí mít vždy najisto postavené, že adresát je v době doručování dané písemnosti přihlášen k trvalému pobytu na ohlašovně. Za splnění tohoto předpokladu již postupuje v intencích komentovaného ustanovení. Domněnka tzv. nedoručitelnosti písemností nebyla vyvrácena. Naopak pokud exekutor ve starším exekučním spise, ve kterém povinný sice vstupní písemnosti na ohlašovně nepřevzal, ale poslední zasílané písemnosti například z července 2022 v sídle ohlašovny převzal, pak i když to zákonodárce takto explicitně nevedl, bylo by v duchu této úpravy žádoucí, aby exekutor v takovém případě věc vyhodnotil tak, že „tato adresa není adresou ohlašovny, ale skutečnou adresou povinného“, a doručoval by mu na ni nadále v řízení standardně prostřednictvím provozovatele poštovní služby, případně by v pozdějším doručování mohlo dojít na aplikaci § 56b ex. řádu, kdyby se písemnosti adresáta nepodařilo doručit.

Doručování písemností ve zvláštních případech dle § 56b ex. řádu

Smyslem dalšího nového způsobu doručování písemnosti v exekučním řízení je stejný jako u nové úpravy v §56a ex. řádu, a to zefektivnění procesu doručování v těch případech, kde se exekutorovi nedaří opakovaně doručit písemnosti účastníkovi řízení.

Praktické obtíže při doručování poštou podle občanského soudního řádu osobám, které nemají standardní poštovní schránku, vedly k zavedení alternativního postupu při doručování v exekučním řízení, kde se takové případy četně objevují.

Ustanovení § 56b ex. řádu je koncipováno tak, že soudní exekutor nejprve při doručování (alespoň jedné písemnosti) postupuje podle pravidel daných v občanském soudním řádu pro doručování písemností poštou, a pokud dojde k situaci předvídané v § 49 odst. 2 větě druhé nebo třetí nebo § 50 odst. 2 o. s. ř., pak při doručování dalších písemností již může využít postup podle § 56b ex. řádu, a to uložit zásilku na exekutorském úřadu a zveřejnit výzvu pro adresáta.

Předpokladem postupu podle § 56b ex. řádu je tedy nefunkční doručné místo adresáta zásilky, kde není poštovní schránka, ve které by mohla být zanechána výzva k vyzvednutí zásilky nebo do ní vložena písemnost.

Podle § 56b ex. řádu postupuje exekutor tak, že pokud se mu vrátila v řízení jako nedoručitelná písemnost, která

- a) byla vrácena z důvodu, že v místě doručování nebylo možné zanechat výzvu, nebo
- b) byla vrácena z důvodu, že v místě doručování není schránka pro vhození písemnosti, nebylo-li současně vhození do schránky vyloučeno,

doručuje exekutor další písemnosti v řízení tím způsobem, že místo jejich fyzického odeslání prostřednictvím

provozovatele poštovních služeb uloží doručovanou písemnost u sebe a zveřejní na centrální úřední desce (§ 125a ex. řádu) výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl nebo požádal o její doslání na jinou adresu.

Soudní exekutor bude doručovat podle výše citovaného ustanovení písemnosti v exekučních řízeních, která byla zahájena po 1. 1. 2022 i na řízení zahájená před 1. 1. 2022, a to na písemnosti, které bude exekutor doručovat po účinnosti komentovaného zákona, tedy po 1. 9. 2022. Doručování v těchto zvláštních případech lze správně aplikovat až tehdy, pokud byly písemnosti podle § 56b odst. 1 písm. a) a b) ex. řádu [tzn. v místě doručování nebylo možné zanechat výzvu nebo v místě doručování není schránka pro vhození písemnosti] adresátovi doručeny ode dne nabytí účinnosti komentovaného zákona. Tzn. splnění podmínek pro doručování dalších písemností v řízení adresátovi exekutorem podle § 56b odst. 1 písm. a) a b) ex. řádu musí nastat až po účinnosti zákona, tedy od 1. 9. 2022. Za nerozhodné je tak považováno datum započítání doručení (může být i přede dnem 1. 9. 2022). Pokud exekutor bude doručovat písemnosti ve starších exekučních řízeních (tzn. rok 2021 a starší) podle § 56b ex. řádu, tak musí podmínka, že „nebyla doručena předchozí písemnost“, nastat až po 1. 9. 2022. Na tomto pravidle nemění nic ta skutečnost, že se dlouhodobě v daném exekučním řízení od povinného vrací tzv. nedoručenky. Exekutor přesto i v tomto případě musí mít v exekučním spise tzv. nedoručenku, ze které jednoznačně vyplývá, že se nepodařilo v místě doručování zanechat výzvu k vyzvednutí písemnosti účastníka (a který nebydlí na ohlašovně) nebo písemnost byla vrácena z důvodu, že v místě doručování není schránka pro vhození písemnosti, a to s datem pokusu o doručení 1. 9. 2022 nebo později, teprve pak exekutor doručuje další písemnost ve starších řízeních (tzn. 2021 a starší) postupem podle § 56b ex. řádu. Namísto odeslání písemnosti poštou exekutor rovnou vyvěsí podle § 125a ex. řádu na centrální úřední desku výzvu k převzetí doručované písemnosti či k požádání o doslání na jinou adresu.

Pokud exekutor doručuje již další písemnost opět na stejnou adresu pro doručování dle § 46b o. s. ř., tak zásilku na tuto adresu však již nezasílá, ale namísto toho uloží doručovanou písemnost u sebe a zveřejní na centrální úřední desce (§ 125a ex. řádu) výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl nebo požádal o její doslání na jinou adresu.

Základní podmínkou pro aplikaci tohoto ustanovení je ta skutečnost, že předchozí písemnost do vlastních rukou nebyla doručena, a to ani fikcí dle § 49 odst. 2 věty druhé, § 49 odst. 4 věty třetí a § 50 odst. 2 o. s. ř. Pro zavedení tohoto pravidla je nezbytné k jeho správné aplikaci vždy zkoumat hledisko, v jakém okamžiku hodnotit splnění podmínek. Při použití tohoto způsobu doručování je nezbytné striktně dodržovat pravidlo, že **exekutor je povinen vždy zkoumat podmínky pro aplikaci tohoto postupu doručování dle obsahu spisu v okamžiku odesílání konkrétní písemnosti**. Následná změna podmínek bude mít dopad na způsoby doručování až na další odesílané písemnosti. Jestliže v průběhu exekučního řízení

dojde ke změně adresy pro doručování například zřízením datové schránky, sdělením nové doručovací adresy adresátem či změnou trvalého pobytu, je exekutor povinen doručovat písemnosti nikoliv postupem dle § 56b ex. řádu, ale dle adresy pro doručování dle § 46a odst. 1 o. s. ř.

Složitější situace nastává u exekučních řízení, která byla zahájena před 1. 1. 2022. Zde je nezbytné zachovat takový postup, při kterém budou písemnosti uvedené v § 56b odst. 1 písm. a), b) ex. řádu doručeny adresátovi ode dne účinnosti komentovaného ustanovení, tedy od 1. 9. 2022. Nelze než negativně hodnotit příslušnou dikci § 10 odst. 2 zákona č. 214/2022 Sb., dle které se v exekučních řízeních zahájených přede dnem 1. 1. 2022 na doručování písemnosti, u níž nebylo započato doručování přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, použije § 56a, § 56b a § 125a zákona č. 120/2001 Sb. ve znění zákona č. 286/2021 Sb. Toto přechodné ustanovení citované novely je opravdu méně srozumitelné až matoucí, a to zejména pasáž „byly adresátovi doručeny ode dne účinnosti zákona“. Pro správnou aplikaci v duchu smyslu této novely je nutné vykládat tak, že neúspěšný pokus o doručení zásilky byl vykonán po účinnosti zákona, pak se pro další zásilku již použije postupu dle § 56b ex. řádu. Jinými slovy lze vyložit tak, že pokud se vrátila exekutorovi zásilka jako nedoručená 1. 9. 2022 nebo později (tedy vrátila se celá zásilka s poznámkou „nešlo zanechat výzvu“, nebo „nešlo vhodit do schránky“ a datum u ní je 1. 9. 2022 nebo později), pak exekutor při odesílání další písemnosti doručuje již za použití postupu dle § 56b ex. řádu. Ustanovení § 56b odst. 1 ex. řádu na rozdíl od doručování na ohlašovnu dle § 56a ex. řádu výslovně požaduje ze strany soudního exekutora učinit pokus o doručení písemnosti adresátovi standardním postupem dle § 56a ex. řádu souvisejícími ustanoveními občanského soudního řádu. Až poté, co tento pokus o doručování písemnosti selže, tedy zásilka byla vrácena z důvodu, že v místě doručování nebylo možné zanechat výzvu (a adresát si zásilku nevyzvedl) či v místě doručování není schránka (a adresát si zásilku nevyzvedl a zároveň nebyla zásilka vhozena do schránky adresáta), musí exekutor již postupovat u dalších písemností při doručování adresátovi v intencích § 56b ex. řádu.

V případě jiné písemnosti podle § 56b odst. 2 ex. řádu doručené adresátovi a vrácené exekutorovi z důvodu, že jinou písemnost nebo oznámení nebylo možné vhodit do schránky (dle § 50 odst. 2 o. s. ř.), postupuje exekutor obdobně jako podle odst. 1 tohoto ustanovení. Úprava postupu při doručování těchto jiných písemností absenteje, proto je tedy namísto úpravu okamžiku doručení písemnosti vykládat analogicky k ustanovení § 56a odst. 3 ex. řádu. Písemnost se považuje za doručenu desátým dnem ode dne zveřejnění výzvy na centrální úřední desce, vyzvednutím v úložní době nebo doručením po doslání na sdělenou adresu adresátem. Exekutor nesmí použít postup dle § 56b ex. řádu v případě, že zasílá exekuční spis oprávněné osobě k nahlédnutí podle § 94 odst. 4 ex. řádu.

Centrální úřední deska

Za účelem doručování písemností v exekučním řízení podle § 56a a 56b ex. řádu se nově zavádí povinnost Exekutorské komory ČR (dále jen Komora) vést **centrální úřední desku podle § 125a** ex. řádu, na kterou je exekutor povinen vyvěsit výzvu k vyzvednutí písemnosti podle výše uvedených ustanovení. Komora vede tuto desku na adrese www.centralnideska.cz. Povinnost uveřejňovat výzvu k vyzvednutí písemnosti mají v zákonem stanovených případech všichni soudní exekutoři. Splnění této povinnosti Komora umožňuje prostřednictvím elektronického dálkového přístupu.

Podle softwarového vybavení konkrétního exekutora se může jednat buď o zabezpečený přístup přímo na webové rozhraní aplikace centrální úřední desky, nebo přístup prostřednictvím tzv. API rozhraní dodávaného Komorou a napojeného na spisovou službu exekutora. Za řádné vyvěšení výzvy na centrální úřední desku je zodpovědný přímo exekutor pověřený exekucí, v rámci níž se písemnost adresátovi zasílá. Komora je pak zodpovědná za nepřetržitou dostupnost a funkčnost centrální úřední desky.

Výzva k vyzvednutí písemnosti se z centrální úřední desky svěřuje po uplynutí 60 dní od jejího vyvěšení tak, aby adresát písemnosti měl dostatečný časový prostor pro seznámení se s výzvou, respektive s písemností uloženou u soudního exekutora, nebo aby mohl požádat o doslání písemnosti na jinou adresu.

Exekutor je povinen společně s výzvou k vyzvednutí písemnosti (§ 56a a § 56b ex. řádu) na centrální úřední desce uvést i datum vyvěšení výzvy, od něhož se počítá jak 60denní lhůta ke svěšení písemnosti (§ 125a odst. 2), tak 10denní lhůta pro případné doručení fikcí v případě doručování na adresu ohlašovny (§ 56a odst. 3 ex. řádu). Součástí této informace je také předpokládané datum svěšení výzvy po uplynutí 60 dní od jejího vyvěšení. Na centrální úřední desku se též uveřejňuje i datum, do kterého si adresát může písemnost vyzvednout nebo požádat exekutora o doslání na jinou adresu.

Závěr

Poslední novely ex. řádu (zákon č. 286/2021 Sb. a zákon č. 214/2022 Sb.) bude nutno podrobit v krátkém čase kritickému pohledu. Již nyní je zřejmé, že řada právních novinek této novely je nekonceptní, neefektivní a řízení komplikující a zcela se minula zamýšlenými účinky, uvedenými v důvodových zprávách, které tuto novelu

vedly do legislativního procesu. V této souvislosti považují ustanovení upravující nové zjednodušené způsoby doručování písemností za jednu z mála pozitivních změn, které novely zavedly.

Z důvodové zprávy¹¹ se k těmto dvěma změnám v oblasti doručování písemností v exekučním řízení podává, že *vedle obecných otázek podoby exekučního systému nesmí být pominuty ani otázky faktického fungování takového systému. Obvyklým problémem v rámci doručování písemností je jejich nepřebírání adresáty, neboť tito mají namnoze trvalé bydliště vedené na ohlašovně, na jejíž adrese se přirozeně nezdržují. Takové doručování nejenže řízení prodražuje, ale nadto prakticky ani neumožňuje povinnému, aby se s obsahem doručovaných písemností seznámil. Proto se zavádí speciální postup při doručování, spočívající ve využití tzv. centrální úřední desky (§ 125a ex. ř.), jež bude umožňovat dálkový přístup. Na základě tohoto postupu odpadnou zbytečné výdaje a dojde k další elektronizaci a digitalizaci řízení. Na druhé straně tímto postupem nedojde k ohrožení při uplatnění procesních práv povinného, neboť lze vycházet z předpokladu, že je větší šance, že se se samotnou doručovanou písemností povinný seznámí spíše přes internet nežli na ohlašovně.*

Vzhledem k tomu, že uvedený postup při doručování písemností dle § 56a a § 56b ex. řádu není v našem právním řádu zcela nový¹², doručování písemností uložením u soudu bylo zavedeno již novelou občanského soudního řádu zákonem č. 7/2009 Sb., která prošla testem ústavnosti¹³, můžeme právem očekávat, že nové způsoby doručování v exekučním řízení by ustály případný přezkum Ústavního soudu ČR.

Závěrem komentáře lze konstatovat, že **zamýšleným účinkem** nových ustanovení ex. řádu (§ 56a a 56b) bylo nesporně zjednodušení doručování písemností na ohlašovně, **snížení finanční zátěže** exekučního řízení při marných pokusech o doručení zásilek na ohlašovny, ale též posílení odpovědnosti adresáta za doručení a případné seznámení se s písemnostmi. Obsahem tohoto ustanovení došel zamýšlený účinek svého naplnění.

¹¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další.

¹² Srov. § 46 odst. 2 a 3 o. s. ř.

¹³ Srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 2010, sp. zn. II. ÚS 2724/10.